

Sporočilo za javnost

Vključujmo izključene. Tudi dolgotrajno brezposelni bi radi delali.

*** KRAJŠA VERZIJA ***

V Sloveniji imamo v letu 2020 na Zavodu za zaposlovanje 46.655 novo prijavljenih in 31.532 odjavljenih, od tega jih je zaposlitev našlo 23.970. To pomeni 8,0-odstotno brezposelnost (zadnji uradni podatek za marec 2020). Več kot polovico brezposelnih predstavljajo dolgotrajno brezposelni. V mednarodnem projektu INVOLVED, ki ga sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj in se izvaja v okviru programa sodelovanja Interreg, tri slovenske in dve avstrijski Caritas raziskujejo obseg problematike in možne oblike pomoči.

»Ne glede na družbeno in gospodarsko rast, se bomo vedno srečevali z ljudmi, ki ne bodo zadovoljili pogojev trga dela in standardov, ki jih določa. Okoli 30.000 ljudi v Sloveniji je trajno odvisnih od pomoči Caritas, tudi ko gre gospodarstvu najboljše in je veliko možnosti za delo. Njihove težave so kompleksne, dolgotrajne in težko rešljive. Niso sicer sposobni za zaposlitev, so pa sposobni, da se vključijo v družbo, če jim damo priložnost«, predstavi okoliščine delovanja Slovenske karitas njen generalni tajnik **Peter Tomažič**.

Strokovnjaki iz Škofijske Karitas Celje in Nadškofijske karitas Maribor so predstavili težave, s katerimi se srečujejo njihovi uporabniki in priložnosti, ki jih vidijo kot mogočo rešitev. Z rednim spremljanjem in opolnomočenjem jim pomagajo pri postopni vključitvi oz. pri vstopu na trg dela. **Darko Bračun**, generalni tajnik, pove: »Kadar zaposlitev ni možna, iščemo druge primerne oblike dela, tudi prostovoljskega. Naše izkušnje kažejo, da preko prostovoljstva posameznik postopoma dobi občutek pripadnosti, spozna nove ljudi, dobi veselje do opravljanja določene vrste dela, vzpostavi delovne navade, ponovno začuti, da je pomemben za okolico s svojim delovnim vložkom ter na ta način tudi osebnostno raste.«

To potrjujejo tudi izkušnje iz Avstrije, ki jih je predstavila **mag. Christina Staubmann**, vodja projekta, ki deluje v Celovcu pri Caritas Kärnten: »Ljudje potrebujejo delo in želijo delati. Ne gre samo za materialno varnost, ampak za potrebo in občutek, da nekaj prispevajo in dan preživijo "smiselno". Zato organizacije Caritas v Avstriji nenehno raziskujemo inovativne oblike zaposlitev. Pri ustvarjanju delovnih mest imamo dobre izkušnje s t.i. drugim (sekundarnim) trgom dela, katerega cilj je podpirati prikrajšane in jih usposobiti, da vstopijo na redni trg dela.«

»Raziskovanje in upoštevanje potreb ranljivih skupin, povezovanje med strokovnjaki in sodelovanje različnih organizacij lahko poda odgovore in vodi v razvoj novih oblik ponudbe dela,« organizatorji povzamejo namen projektnih aktivnosti ter vse zainteresirane zaposlovalce, svetovalce in humanitarne delavce vabijo na spletno delavnico, ki bo v četrtek, 18. 6. 2020 ob 10. uri. Prijave že zbirajo na <https://www.karitas.si/delavnica-vkljucujemo-tudi-izkljucene>.

*** ZA DALJŠO IN PODROBNEJŠO VERZIJO GLEJ NASLEDNJO STRAN ***

*** DALJŠA VERZIJA ***

V Sloveniji imamo v letu 2020 na Zavodu za zaposlovanje 46.655 novo prijavljenih in 31.532 odjavljenih, od tega jih je zaposlitev našlo 23.970. To pomeni 8,0-odstotno brezposelnost (zadnji uradni podatek za marec 2020). Več kot polovico brezposelnih predstavljajo dolgotrajno brezposelni. Med njimi so tudi takšni, ki po več letih ne dobijo niti sezonskega ali priložnostnega dela za primerno plačilo, da bi se lahko preživljali. Vzroke za to in možne rešitve, zlasti v smislu inovativnih pristopov socialnega vključevanja, raziskujejo tri slovenske in dve avstrijski organizaciji mreže Karitas v mednarodnem projektu INVOLVED, ki ga sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj in se izvaja v okviru programa sodelovanja Interreg.

Na novinarski konferenci, ki je potekala 10. 6. 2020, so organizatorji predstavili svoje aktivnosti in opozorili na težaven položaj socialno izključenih, ki že dolgo iščejo (primerno) zaposlitev.

50-letni moški: »Za delo sem prestar, vsi so me že odpisali.«

Saraja Špec iz Škofijske Karitas Celje je predstavila primere oseb, ki težko dobijo delo. Med njimi je moški v starosti nad 50 let, ki je pred leti zaradi zdravstvenih težav izgubil službo, je samski, ima zelo šibko socialno mrežo, saj je s prenehanjem zaposlitve izgubil velik socialni krog. Nima več »socialnih povezav« za zagotovitev nove službe. Nad možnostmi nove zaposlitve je že precej obupan, saj kljub zaposlitvenim ukrepom, če je že vabljen na razgovor za službo, največkrat sliši odgovor delodajalca, da se bodo raje odločili za mlajšega, ali na zdravniškem pregledu dobi izvid, da je za delo nesposoben, kljub temu da nima statusa invalida. Kot posledica ponavljajočih zavrnitev so se pri njem postopoma pojavile težave v duševnem zdravju in anksioznost, ki jih je umirjal z alkoholom. Vse se je stopnjevalo do mere, ko so se pojavile še druge zdravstvene težave.

»Kako lahko opogumim tega gospoda, ki bi teoretično še lahko bil 10 do 15 let na trgu dela, a se mu je že usidrala miselnost, da je za delo prestar in so ga drugi že odpisali. Ali kako naj pomagam mami samohranilki s predšolskim otrokom, ki ne dobi dela samo v dopoldanskem času, ko je otrok v vrtcu,« se nemočno, tako kot drugi strokovni delavci iz dobredelnih organizacij, sprašuje Saraja Špec.

Vse pogosteje se pojavljajo potrebe po nematerialnih oblikah pomoči

»Ne glede na družbeno in gospodarsko rast, se bomo vedno srečevali z ljudmi, ki ne bodo zadovoljili pogojev trga dela in standardov, ki jih določa. Okoli 30.000 ljudi v Sloveniji je trajno odvisnih od pomoči Karitas, tudi ko gre gospodarstvu najbolje in je veliko možnosti za delo. Njihove težave so kompleksne, dolgotrajne in težko rešljive... Niso sicer sposobni za zaposlitev, so pa sposobni, da se vključijo v družbo, če jim damo priložnost«, predstavi okoliščine delovanja Slovenske karitas njen generalni tajnik **Peter Tomazič**.

»V zadnjih letih se vse pogosteje usmerjamo v nematerialne oblike pomoči, saj smo opazili porast osebnih stisk, med njimi tudi socialne izključenosti. Aktualen 'Program Socialnega vključevanja ranljivih oseb' v prostovoljstvo je za marsikoga na Celjskem pomembna prelomnica. Preko njega skozi druženje ponovno pridobi dostojanstvo. Pridobi nove socialne stike, občutek koristnosti ob delu, občutek sprejetosti in zmanjšanje občutka osamljenosti,« dodaja Saraja Špec.

S podobnimi primeri se srečujejo tudi v Nadškofijski karitas Maribor, kjer iščejo priložnosti za dolgotrajno brezposelne s prostovoljskim vključevanjem. Z rednim spremljanjem in opolnomočenjem

socialno izključenih predstavnikov ranljivih skupin jim pomagajo pri postopni vključitvi oz. pri vstopu na trg dela.

Darko Bračun, generalni tajnik, pove: »Nujno potrebno je razlikovati med pojmom delo in zaposlitev. Delo je vrednota. Kadar zaposlitev ni možna, iščemo druge primerne oblike dela, tudi prostovoljskega. Naše izkušnje kažejo, da posameznik preko prostovoljstva postopoma dobi občutek pripadnosti, spozna nove ljudi, dobi veselje do opravljanja določene vrste dela, vzpostavi delovne navade, ponovno začuti, da je pomemben za okolico s svojim delovnim vložkom ter na ta način tudi osebnostno raste.«

Projekt Involved

Danilo Jesenik Jelenc, projektni sodelavec iz Slovenske karitas, pojasni: »Projekt smo poimenovali INVOLVED, kar pomeni 'vključeni'. Naše aktivnosti so usmerjene v vključevanje najbolj ranljivih skupin. Zato posebno pozornost namenjamo dolgotrajno brezposelnim s težavami v duševnem zdravju, zasvojenim, brezdomnim in ženskam, ki so žrtve nasilja.«

Projekt INVOLVED preko prostovoljskega udejstvovanja in inovativnih oblik zaposlitve pomaga težje zaposljivim pri vključevanju v družbo. V Sloveniji so ga Slovenska karitas, Nadškofijska karitas Maribor in Škofijska Karitas Celje pričeli izvajati v jeseni 2018 na povabilo Caritas Kärnten iz Avstrije (vodilni partner). Peti partner je Caritas Steiermark.

Mag. Christina Staubmann, vodja projekta, ki deluje v Celovcu pri Caritas Kärnten, je povedala: »Ljudje potrebujejo delo in želijo delati. Ne gre samo za materialno varnost, ampak za potrebo in občutek, da nekaj prispevajo in dan preživijo "smiselno". Zato organizacije Karitas v Avstriji nenehno raziskujemo inovativne oblike zaposlitev. Pri ustvarjanju delovnih mest imamo dobre izkušnje s t.i. drugim (sekundarnim) trgom dela. Za razliko od klasičnega (prvega) trga dela, ta trg sestavljajo delovna mesta, ki so ustvarjena s pomočjo javnih sredstev. Njihov glavni cilj je podpirati prikrajšane in jih usposobiti, da (ponovno) vstopijo na redni trg dela.«

Medregionalna študija pokazala šibkost socialnih mrež dolgotrajno brezposelnih

Vsi projektni partnerji skupaj so izvedli medregionalno študijo, ki podrobno opiše težave, s katerimi se srečujejo dolgotrajno brezposelni. V Sloveniji so z njimi opravili 32 intervjujev in izvedli spletno anketo med 99 strokovnimi sodelavci iz podobnih organizacij.

Dr. Polona Dremelj, raziskovalka, strokovna sodelavka Inštituta RS za socialno varstvo, je na kratko predstavila nekaj ključnih podatkov raziskave, ki bodo podrobneje predstavljeni na delavnici prihodnji četrtek: »Med dolgotrajno brezposelnimi so ljudje, ki nimajo socialne mreže ali pa je ta izredno šibka, se srečujejo s težavami v duševnem zdravju in trpijo za pomanjkanjem smisla in izgubo upanja. Potrebujejo več motiviranja, psihosocialne podpore, vodenja in celostne oblike pomoči.«

V iskanju rešitev

»Na spletni delavnici, ki bo 18. 6. 2020, ob 10. uri, bomo preko diskusije osvetlili problem podpore osebam, ki so težje zaposljive zaradi raznovrstnih težav. Predstavili bomo pomemben segment avstrijske politike trga dela; projektni sodelavec iz Gradca nam bo s primerom ponazoril delovanje sekundarnega trga dela. Na delavnici bomo iskali odgovore na vprašanje, kateri deležniki bi morali biti

vključeni v proces oz. kdo bi moral stopiti skupaj, da bi socialno šibkim omogočili kar se da dobro in njim prilagojeno vključitev na trg dela,« je povabila **Tjaša De Corti** iz Nadškofijske karitas Maribor.

»Raziskovanje in upoštevanje potreb ranljivih skupin, povezovanje med strokovnjaki in sodelovanje različnih organizacij lahko poda odgovore in vodi v razvoj novih oblik ponudbe dela,« je povzel namen projekta Danilo Jesenik Jelenc. Darko Bračun je dodal: »Morda je prvi korak prostovoljsko delo, skrajšan delovni čas, sezonsko delo. Gotovo pa bi za osebe s težavami v duševnem zdravju, zasvojene, brezdomne in ženske, ki so žrtve nasilja, ki jih zaznavamo kot še posebej ranljive, bilo potrebno sistemsko razviti ciljni populaciji ustrezno obliko delovno-pravne ureditve – t.i. delovno rehabilitacijo in trg dela, kot jih poznamo za invalidne osebe.«

Organizatorji za vse zainteresirane zaposlovalce, svetovalce in humanitarne delavce pripravljajo spletno delavnico, ki bo v četrtek, 18. 6. 2020 ob 10. uri. Prijave že zbirajo na <https://www.karitas.si/delavnica-vkljucujemo-tudi-izkljucene>.

***

Za več informacij smo vam na voljo:

- Danilo Jesenik Jelenc, T: 051 278 484 in E: danilo.jesenik@karitas.si
- Saraja Špec, T: 051 278 481 in E: saraja.spec@karitasce.si
- Darko Bračun, T: 051 370 699 in E: darko.bracun@karitasmb.si

Več informacij o projektu in raziskavi na: <https://www.karitas.si/involved>

Hvala, ker nam pomagate ozaveščati javnost.

Peter Tomažič,
generalni tajnik Slovenske karitas